

Maaseutualueiden asukkaille suunnattu kysely energia- ja liikennehaasteista

Tällä kyselyllä haetaan lisätietoa ja ymmärrystä kotitalouksien energia- ja liikennehaasteista sekä ratkaisuehdotuksista erilaisilla maaseutualueilla. Vastaukset joka puolelta Suomea ovat toivottuja ja lämpimästi tervetulleita. Aiheesta kaivataan tietoa sekä käytännön arjesta kumpuavia kokemuksia. Kyselyn saatetekstissä löytyy lisätietoa kyselyn toteuttajista ja vastausten hyödyntämisestä.

Maaseudulla tarkoitamme kaupunkien läheistä maaseutua, maaseudun paikalliskeskuksia, ydinmaaseutua ja harvaan asuttua maaseutua. Näillä alueilla vastaaja voi asua kuntataajamassa, kyläkeskitymässä tai haja-asutusalueella.

Vastausaikaa on maanantaihin 15.1.2024 saakka.

Voit vastata kyselyyn sähköisesti nettiselaimella (tietokoneella, tabletilla tai matkapuhelimella).

- Linkki kyselyyn: <https://link.webropol.com/s/kotalouksien-energia-liikenne>
- QR-koodi kyselyyn:

Vastaaminen onnistuu myös täyttämällä paperilomakkeen, joka alkaa seuraavalta sivulta. Tulosta kyselylomake ja vastaa kysymyksiin. Tämän jälkeen voit:

- Skannata vastauslomakkeen ja lähettää sen sähköpostitse osoitteeseen:
heli.siirila@uwasa.fi
TAI
- Lähettää vastauksesi kirjekuoressa osoitteeseen: VTT, Jenni Eckhardt, PL 1100, 90571 Oulu

Lisätiedot kyselystä ja hankkeesta:

Projektiasiantuntija Heli Siirilä, Vaasan yliopiston InnoLab

heli.siirila@uwasa.fi; +358 294498 557

Tutkimustiimin vetäjä Jenni Eckhardt, Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy

jenni.eckhardt@vtt.fi; +358 40 750 5615

Kysely maaseutualueiden kotitalouksille energiasta ja liikenteestä

Tällä kyselyllä haetaan lisätietoa ja ymmärrystä kotitalouksien energia- ja liikennehaasteista sekä ratkaisuehdotuksista erilaisilla maaseutualueilla. Vastaukset joka puolelta Suomea ovat odotettuja ja lämpimästi tervetulleita. Aiheesta kaivataan tietoa sekä käytännön arjesta kumpuavia kokemuksia ja korjausehdotuksia.

Kysely on avoinna **maanantaihin 15.1.2024 asti**. Vastaaminen vie noin 5 - 15 minuuttia.

Mikäli olet hiljattain muuttanut tai elämäntilanteesi on muutoin muuttunut, vastaa ensisijaisesti talven 2022 - 2023 tilanteen mukaan.

Tuloksia hyödynnetään aiheesta tehtävien toimenpide- ja politiikkasuositusten muotoilussa. Kyselyvastaukset käsitellään anonyymisti (lisätietoa hanke-esittelyn yhteydessä).

MaaElli-hankkeen esittely

Maaseudun energia- ja liikenneköyhyys ilmiöinä (MaaElli) -hankkeen tavoitteena on lisätä tietoa ja ymmärrystä energia- ja liikenneköyhyydestä maaseutualueilla. Lisäksi etsitään keinoja ja toimenpiteitä, joilla aiheeseen voidaan vaikuttaa eri tasoilla.

Energiaköyhyys tarkoittaa mm. sitä, että kotitalous ei pysty hankkimaan välttämättömiä energiapalveluita kuten talon lämmitystä, valaistusta tai lämmintä vettä. Liikenneköyhyys tarkoittaa, että ihmisellä ei ole mahdollisuutta kulkea kohtuullisella vaivalla, kustannuksilla ja ajassa päivittäisten tarpeidensa edellyttämällä tavalla.

Hanketta toteuttavat Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy ja Vaasan yliopisto. Maa- ja metsätalousministeriö on rahoittanut hankkeen Maaseutupolitiikan neuvoston asettaman hankeryhmän esityksestä, Makeran valtakunnallisiin maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeisiin suunnatuista varoista. Hanke jatkuu helmikuuhun 2025.

Vastaamalla kyselyyn annat suostumuksesi tutkimukseen osallistumiseen sekä vahvistat lukeneesi ja ymmärtäneesi tutkimustiedotteen ja sen liitteenä olevan tietosuojailmoituksen:

https://publications.vtt.fi/julkaisut/muut/2023/MaaElli-Tiedote_tutkimuksesta-Tietosuojailmoitus.pdf

Lisätiedot kyselystä:

Projektiasiantuntija Heli Siirilä, Vaasan yliopiston InnoLab

heli.siirila@uwasa.fi; +358 294498 557

<https://www.uwasa.fi/fi/tutkimus/hankkeet/maaseudun-energia-ja-liikennekoyhyys-ilmioina-maaelli>

Lisätiedot hankkeesta:

Tutkimustiimin vetäjä Jenni Eckhardt, VTT Oy

jenni.eckhardt@vtt.fi; +358 40 750 5615

<https://cris.vtt.fi/en/projects/maaseudun-energia-ja-liikennekoyhyys-ilmioina>

Taustatiedot

- alle 18-vuotias
- 18-64 -vuotias
- yli 64-vuotias

Kysely on tarkoitettu täysi-ikäisille. Alle 18-vuotiailla kysely ohjautuu nyt kiitos-sivulle ja vastaaminen päättyy.

Asuinseutusi

- Haja-asutusalue
- Maaseudun taajama tai kirkonkylä
- Kaupunki / kaupunkimainen taajama

Postinumerosi

Postinumerosi _____

Sukupuolesi

- Nainen
- Mies
- Muu
- En halua vastata

Talouden koko: täysi-ikäisten määrä (18-vuotta tai yli)

- 1 henkilö
- 2 henkilöä
- 3 henkilöä tai enemmän

Talouden koko: alaikäisten määrä (alle 18-vuotiaat)

- Ei ole alaikäisiä
- 1 alaikäinen
- 2 alaikäistä

- 3 - 5 alaikäistä
- yli 5 alaikäistä

Päätoimenkuvasi

- Eläkeläinen
- Palkkatyössä
- Yrittäjä
- Perhe- tai muu työvapaa
- Työtön
- Muu (esim. varusmies tai siviilipalvelus, opiskelija)

Talouden ansio- ja pääomatulot vuodessa ennen verojen vähentämistä (sis. palkka-, yrittäjä- ja omaisuustulot sekä saadut tuet)

- alle 14 700 euroa
- 14 700 - 23 599 euroa
- 23 600 - 40 499 euroa
- 40 500 - 56 199 euroa
- 56 200 - 76 899 euroa
- 76 900 euroa tai yli

Asuinmuoto

- Omakotitalo
- Rivitalo tai paritalo
- Kerrostalo
- Muu

Asunnon omistusmuoto

- Oma
- Asumisoikeus
- Vuokralla
- Muu

Asunnon huonemäärä

- 1
- 2
- 3 - 4
- 5 tai yli

Onko jollain taloutenne jäsenellä alentunut toimintakyky, joka vaikuttaa

	Ei ole	Kyllä on, vaikuttaa hieman	Kyllä on, vaikuttaa voimakkaasti
Kodin lämmitykseen liittyvien töiden tekemiseen (esim. polttopuiden teko ja kantaminen)	☐	☐	☐
Kulkemiseen (esim. autolla kuljettajana, polkupyörällä tai joukkoliikenteellä)	☐	☐	☐
Digitaalisten palveluiden käyttöön ja tiedonhakuun	☐	☐	☐

Kotitalouden energia

Lämmitysmuoto (Voit valita 1 - 2 vaihtoehtoa)

- Puu
- Suora sähkö
- Lämpöpumppuenergia
- Polttoöljy
- Kaukolämpö
- Muu
-

Millainen sähkö sopimus kotitaloudessasi on?

- Vakiohintainen, sama joka tunnilla
- Vakiohintainen + käyttövaikutus

- Yösähkö
 - Tuntihintainen (pörssisähkö)
 - Kuuluu vuokrasopimukseen
 - En tiedä
 - Muu, millainen?
-

Millaisia haasteita talven 2022 - 2023 sähköenergianhinnan muutokset aiheuttivat kotitaloudellesi?

- Ei haasteita, arki jatkui entisellään
- Vähensin sähkönkulutusta, ja selviydyin laskujen maksusta hyvin
- Vähensin sähkönkulutusta, mutta laskujen maksaminen oli vaikeaa
- Sähkölaskut ovat ajaneet talouteni ongelmiin
- Sähköntoimittaja katkaisi sähköt maksurästien vuoksi

Kotitaloutesi energiahaasteet

	Kyllä	Ei
Onko kotitaloudellasi ollut 12:n viimeksi kuluneen kuukauden aikana maksurästejä, eli se ei ole pystynyt maksamaan ajallaan kodin käyttölaskuja (mm. lämmitys, sähkö, vesi)?	☐	☐
Onko kotitaloudellasi varaa pitää koti riittävän lämpimänä?	☐	☐
Onko asuntosi riittävän eristetty kylmää vastaan?	☐	☐
Onko lämmitysjärjestelmä riittävän tehokas pitämään asunnon lämpimänä?	☐	☐
Onko asunnossasi jäähdytysjärjestelmä?	☐	☐
Onko kodissasi jokin seuraavista ongelmista: Vuotava katto, kosteat seinät, lattiat tai eristys; lahoa ikkunanpuitteissa tai lattiassa?	☐	☐

Mitä keinoja olet käyttänyt energiankulutuksen vähentämiseksi? (Voit valita yhden tai useamman vaihtoehdon)

- Olen suunnitellut tarkasti sähkönkäyttöä ja ajankohtia (esim. pyykinpesu, vedenlämmitys, ruoanlaitto, astianpesukoneen käyttö)
 - Olen vähentänyt sähkönkäyttöä (esim. valaistus, lämpimän ruoan valmistus)
 - Olen lisännyt puunkäyttöä (esim. lämmitys, ruoanlaitto)
 - Olen säästänyt muussa kuluttamisessa sähkölaskujen vuoksi
 - Olen investoinut talon energiatehokkuuteen (esim. lämmitys, lämmöneristys, jäähdytys)
 - Muuta, mitä?
-
- En ole vähentänyt energiankulutusta

Autoilu ja muu kulkeminen

Jatkuvasti liikennekäytössä olevien ajoneuvojen määrä taloudessa

- 0
- 1
- 2
- 3 tai enemmän

Miten taloudellinen tilanteesi on vaikuttanut autoiluun liikennekäytössä olevien ajoneuvojen osalta? (Voit valita yhden tai useamman vaihtoehdon)

- Autoilua on vähennetty
- Katsastukset, verot, vakuutukset on maksettu myöhässä
- Katsastus on tekemättä, vakuutus tai vero ovat maksamatta
- Huoltoja ja korjauksia on jätetty väliin
- Ajoneuvo tai ajoneuvoja on laitettu seisontavakuutukseen
- Auton omistuksen vuoksi on vaikeuksia muiden perustarpeiden maksamisessa (esim. energia, ruoka, vuokra/asuntolaina)
- Ei ole vaikuttanut kielteisesti

Millaisia kulkemisen hintaan tai palvelutarjontaan liittyviä haasteita taloudessasi on ollut vuosien 2022 - 2023 aikana? (Voit valita yhden tai useamman vaihtoehdon)

- Autoilu on käytännössä ainoa vaihtoehto arjessa, mutta siihen ei ole varaa kuten ennen
- Taksin korkeat kustannukset

- Taksien huono saatavuus
 - Palveluliikenteen puute
 - Palveluliikenteen epäsopivat aikataulut
 - Palvelu- tai joukkoliikenteen korkeat kustannukset
 - Joukkoliikenteen puute
 - Joukkoliikenteen epäsopivat aikataulut
 - Muu, mikä
-
- Ei ole ollut haasteita, liikkuminen on säilynyt ennallaan

Onko jokin seuraavista vaikeuttanut kulkemista vuosien 2022-2023 aikana? (Voit valita yhden tai useamman vaihtoehdon)

- Ei ole riittävän turvallista liikkumismahdollisuutta (esim. kapea tienpenaar, ei valaistusta, tiestön riittämätön talvikunnossapito)
 - Liian pitkä matka-aika
 - Liian rankka matka fyysisesti (esim. pyöräily, kävely, pomppuinen pitkä matka)
 - Palveluliikenteen heikko tiedonsaanti (aikataulut, pysäkit, hinnat, maksutavat)
 - Joukkoliikenteen heikko tiedonsaanti (aikataulut, pysäkit, hinnat, maksutavat)
 - Liian pitkä etäisyys joukkoliikennepysäkeille
 - Muu, mikä
-
- Mikään näistä ei ole vaikeuttanut liikkumista

Miten olet ratkaissut kulkemishaasteita? (Voit valita yhden tai useamman vaihtoehdon)

- Suunnittelen reitit ja tarpeet tarkasti
- Jätän väliin kulkemista säännöllisesti
- Otan riskin ajamalla ajoneuvolla, jota ei ole huollettu tai jossa ei ole vakuutusta / katsastusta / maksettuja ajoneuvoveroja
- Hyödynnän kimppakyytejä tai naapuriapua
- Käytän palveluliikennettä tai joukkoliikennettä autoilun sijaan
- Anomalla vammaispalvelulain tai sosiaalihuoltolain mukaista kuljetuspalvelua (tai aiemmilta sote-organisaatioilta)
- Hoidan asioita sähköisesti ja tapaan muita virtuaalisesti
- Muutoin, miten?

Ei ole ollut haasteita

Jos olet joutunut jättämään väliin kulkemista korkean hinnan tai vaikeuden vuoksi, niin mitä matkoja? (Voit valita yhden tai useamman vaihtoehdon)

Työ

Opiskelu

Kauppa tai muut palvelut

Asiointi virastoissa tai Asiointipisteessä (esim. poliisi, Kela, kunnan toimipiste)

Terveydenhoitokäynti

Apteekki

Harrastus

Muu, mikä

En ole joutunut jättämään matkoja väliin

Mitä mieltä olet seuraavista väittämistä:

Minulla on mahdollisuus kulkea päivittäisten tarpeiden kannalta

	Täysin samaa mieltä	Osittain samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Osittain eri mieltä	Täysin eri mieltä
kohtuullisessa ajassa	☐	☐	☐	☐	☐
kohtuullisella vaivalla	☐	☐	☐	☐	☐
kohtuullisilla kustannuksilla	☐	☐	☐	☐	☐

Vaikutukset arkeen

Mitä näistä keinoista olet käyttänyt vuosien 2022 - 2023 aikana, tulojen saamiseksi tai menojen karsimiseksi ? (Voit valita yhden tai useamman vaihtoehdon)

Olen pyytänyt laskuille maksuajan pidennystä

Olen pyytänyt tuttavilta tai sukulaisilta apua laskuihin

Olen jättänyt maksamatta vuokran tai vastikkeen

Olen pyytänyt tuttavilta tai sukulaisilta muuta apua (tavaraa, palveluita)

Olen jättänyt maksamatta muita kuin asumiseen liittyviä

Olen hakeutunut velkaneuvontaan

- laskuja
 - Olen tehnyt enemmän töitä (esim. keikkatyöt, lisävuorot töissä)
 - Olen hakenut taloudellisia tukia tai muita avustuksia elämisen kuluihin (esim. Kela, hyvinvointialue, seurakunta)
 - Olen myynyt omia tavaroitani
 - Olen ottanut velkaa pankista tai pikaluottoja
 - Olen laittanut kodin myyntiin / muuttanut muualle
 - En ole hankkinut lisätuloja
 - Muuta, mitä
-

Jos olet laittanut kodin myyntiin tai muuttanut muualle v. 2022-2023 tai olet muuttamassa v. 2024 aikana, mitkä tekijät olivat syynä? (Voit valita yhden tai useamman vaihtoehdon)

- En ole muuttanut enkä muuttamassa
- Kodin suuret energiakustannukset
- Omakotitalon ylläpitämisen vaativuus (esim. lumityöt tai remonttitarpeet)
- Kulkemisen suuret kustannukset
- Huonot liikennepalvelut
- Työ- tai opiskelupaikka
- Muut henkilökohtaiset syyt
- Muu syy tai en halua kertoa syytä

Miten taloudelliset tekijät ovat heijastuneet

a) Harrastamiseen

- Olen alkanut käydä uudessa harrastusryhmässä
- Olen jatkanut harrastusryhmässä käymistä kuten aiemmin
- Olen harventanut harrastusryhmässä käymistä
- Olen lopettanut harrastusryhmässä käymisen
- En ole ennenkään käynyt harrastusryhmässä

b) Muiden ihmisten tapaamiseen

- Olen lisännyt puheluita ja/tai verkkotapaamisia
- Olen tavannut kasvotusten enemmän kuin ennen
- Olen tavannut kasvotusten yhtä paljon kuin ennen
- Olen karsinut tapaamisia
- En tapaa ihmisiä juuri lainkaan

Sana on vapaa. Voit täydentää aiempia vastauksiasi tai kertoa, millaisia muita kotitalouksien energia- tai liikkumishaasteita tai ratkaisuja voi olla

3000 merkkiä jäljellä

Teemme haastatteluja aihepiiristä alkuvuonna 2024. Jätäthän yhteystietosi, jos haluat haastateltavaksi. (Tietojasi ei yhdistetä tässä kyselyssä antamiisi vastauksiin.)

Nimesi

Asuinpaikkakuntasi

Puhelin

Sähköposti
